

Múzeumok Őszi Fesztiválja 2009.

**Szakmai beszámoló
a Múzeumok Őszi Fesztiválja” című országos rendezvénysorozatról**

„Múzeumok Őszi Fesztiválja” 2009 című országos rendezvénysorozat Értékelés

Az ország összes régiójából mintegy százhatvan múzeum több mint kilencszáz programmal várta a látogatókat és a szakembereket hat héten át szeptember 28. és november 15. között a Múzeumok Őszi Fesztiválján. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium Közgyűjteményi Főosztálya és a Múzeumok Mindenkinek Program Múzeumi Oktatási és Képzési Központja (Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre) országos rendezvénysorozatát immár negyedik alkalommal rendezték meg.

A Múzeumok Majálisa és a Múzeumok Éjszakája mellett sikerült egy újabb hagyományt teremteni ezzel az évente ismétlődő, hosszabb időszakon átívelő rendezvénysorozattal, amelyen a látogatók széles rétegei kereshették fel a múzeumok kiállításait, és vehettek részt különleges élményt nyújtó, változatos, szórakoztatva oktató programokon, többnapos rendezvények, családi hétvégék és rendhagyó tanórák keretében.

Múzeumpedagógiai Évnyitó

A Múzeumok Őszi Fesztiváljának központi nyitó nagyrendezvénye szeptember 28-án az immár hetedik alkalommal megrendezett Múzeumpedagógiai Évnyitó volt, melynek 2009-ben a Magyar Nemzeti Galéria adott otthont.

A program célja volt, hogy ráirányítsa a figyelmet a múzeumokra – mint az oktatás fontos helyszíneire – másrészt hogy bemutassa, hogy a múzeumok a tanévhez igazodva milyen új programokkal várják a pedagógusokat és a diákcsoportokat.

Az évnyitóhoz kapcsolódó konferencián lehetőség nyílt arra is, hogy az Oktatási és Kulturális Minisztérium és a muzeális intézmények beszámoljanak a közművelődés, múzeumpedagógia terén végzett kutatásaik eredményeiről, és bemutassák legsikeresebb fejlesztéseiket.

Külön blokkban kaptak prezentációs lehetőséget azok az egyesületek, alapítványok, akik a civil szféra képviselőiként a múzeumügy, múzeumi közművelődés terén, e szakmai kör érdeklődésére számot tartó eredményeket értek el az adott időszakban.

Az Évnyitó alkalmával 5 bevezető előadás, 14 vetítéssel kísért múzeumpedagógiai előadás hangzott el, bemutatásra került a Magyar Nemzeti Galéria múzeumpedagógiai gyakorlata, 5 műhelyfoglalkozást láthattak a résztvevők, átadták a 2009. évi Múzeumpedagógiai Nívódíjakat, a 4 jutalmazott intézmény bemutatta újabb fejlesztéseit. (Részletes program mellékletben.)

Múzeumpedagógiai Expo

Az Évnyitó programjaihoz kapcsolódva idén is megrendeztük a Múzeumpedagógiai Expót, melynek keretében a résztvevő múzeumok és szakmai kiadók lehetőséget kaptak, hogy bemutassák múzeumpedagógiai programjaikat, valamint a témához kapcsolódó ötleteiket, a velük együttműködő vállalkozásokat, kiadványaikat és termékeiket, vásárlási lehetőséggel.

Múzeumpedagógiai Nívódíj

Immár hagyományosan, idén is ez alkalommal került sor a korszerű, új múzeumpedagógiai kezdeményezések elismerésére, a Múzeumpedagógiai Nívódíjak átadására is. Ebben az évben, két kategóriában két-két díjat adtunk ki, ezzel ismerve el a 2008. október és a 2009. augusztus közti időszak legjobb múzeumpedagógiai kezdeményezéseit, illetve a fenti időszakban kiadott legszínvonalasabb múzeumpedagógiai kiadványokat.

A Nívódíjat elnyert pályázókkal támogatási szerződést kötöttünk a nyertes intézmények 2010. évi múzeumi közművelődési programjának elindítása, illetve múzeumpedagógiai kiadványának megjelentetése céljából, amelynek keretében nívódíjanként 800.000 forinttal járulunk hozzá a következő évi fejlesztésekhez.

A pályázatra beérkezett kiadványok és dokumentációk egy-egy példányát a Múzeumok Mindenkinek Program Múzeumi Oktatási és Képzési Központja adattárában (Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre) helyeztük el, ahol azok megtekintésre és tanulmányozásra az érdeklődők rendelkezésére állnak.

2009. évi nívódíjas számadatok:

Pályázó intézmények száma: **31**

Beérkezett pályázatok száma: **44**

Ebből vidéki: **26**

Ebből budapesti: **18**

Múzeumpedagógiai kezdeményezés kategóriában beérkezett vidéki pályázatok száma: **13**

Múzeumpedagógiai kezdeményezés kategóriában beérkezett budapesti pályázatok száma: **7**

Múzeumpedagógiai kiadvány kategóriában beérkezett vidéki pályázatok száma: **13**

Múzeumpedagógiai kiadvány kategóriában beérkezett budapesti pályázatok száma: **11**

2009. évi nyertesek:

Legjobb múzeumpedagógiai kiadvány kategóriában:

Soproni Múzeum – Határtalan történet Sopronból – Foglalkoztató füzet és kiállítás-vezető gyerekeknek.

Heves Megyei Múzeumi Szervezet – Dobó István Vármúzeum, Gárdonyi Géza Emlékház: Mesterfüzetek (Oktatócsomag Gárdonyi Gézaról és az Egri Csillagokról)

Legjobb múzeumpedagógiai kezdeményezés kategóriában:

Pásztói Múzeum: „Múzeumi hét” – játékos kalandozás a régmúlt korokban – múzeumi játékok a Pásztói Múzeumban – komplex foglalkozás-sorozat.

Petőfi Irodalmi Múzeum: Nyelvet öltünk – Múzeumpedagógia négy keréken. Országjáró múzeumpedagógiai busz a Magyar Nyelv Évében

Szakmai programok, konferenciák

Kiemelt szakmai programok

Budapest – Ludwig Múzeum: Óra vagy foglalkozás – Tematikus vagy speciális – múzeumpedagógiai konferencia – 2009. november 6.

Győr – Xántus János Múzeum: A jövő múzeuma, a múzeum jövője – szakmai konferencia – 2009. november 5-6.

10 múzeum szervezésében, összesen 11 szakmai program valósult meg 607 résztvevővel.

Közönségprogramok

A Múzeumok Őszi Fesztiválja programjain 2006-ban 49 múzeum vett részt, 2007-ben 75, 2008-ban 110, idén pedig már 160 múzeum szervezett a nagyközönségnek szóló rendezvényeket hét témakörbe csoportosítva. A múzeumi szakma valamennyi területét érintő témák a múzeumi programpaletta sokszínűségét jelzik, és ezáltal egy szélesebb látogatói kör megszólítására és bevonására nyílt lehetőség a programsorozat időszakában.

A fesztivál 6 hete alatt a 997 programot 131.010 látogató (44670 látogató a budapesti, 86340 látogató a vidéki helyszíneket) kereste fel.

Pincétől a padlásig

A látogatók elől elzárt múzeumi helyszínekkel, ismeretlen múzeumi tevékenységekkel, foglalkozásokkal, különleges tárgyakkal, rejtélyes, hihetetlen történetekkel ismerkedhettek a kalandvágyó látogatók.

Program: hét közben diákoknak, hétvégén családi, ismeretterjesztő program.

93 múzeum szervezésében, 247 program valósult meg ebben a témában, 45427 látogató vett részt

Művészetek találkozása

A múzeumok programjaiban a kiállítások mellett – azokat kiegészítve, gazdagítva – megjelent a zene, a tánc, a dráma és a költészet.

Program: szabadidős program, ismeretterjesztő, oktató program.

92 múzeum szervezésében, 207 program valósult meg ebben a témában, 19950 látogató vett részt

Álruhában

A látogatók, tárlatvezetők, muzeológusok „álruhát” öltve, kosztümös múzeumi program keretében ismerkedhettek korokkal, tárgyakkal, eseményekkel.

Program: hét közben diákoknak, hétvégén családi, ismeretterjesztő program.

29 múzeum szervezésében, 113 program valósult meg ebben a témában, 5785 látogató vett részt

Múzeumi tanösvény

Egy vagy több múzeum, iskolákkal, civil szervezetekkel közösen szervezett programja. A cél egymás kiállításainak, hagyományainak, kulturális örökségének megismerése, megismertetése közösen szervezett program keretében.

Program: hétvégi családi, ismeretterjesztő program.

60 múzeum szervezésében, 157 program valósult meg ebben a témában, 16996 látogató vett részt

„Múzeumok őszbúcsúztató vígassága”

Az előző évek nagy érdeklődést kiváltó programja a múzeumok Márton-napi vígassága, amikor is egy eddig holtsezonnak számító időpontban szerveztek a múzeumok érdekes, látványos programot. E kezdeményezést kedvezően fogadta a turisztikai terület is. Ebben az évben is megrendeztük e fesztivál jellegű, szórakozást, kikapcsolódást, vidám együttlétet nyújtó múzeumi eseményt.

Program: szórakoztató, szabadidős, hétfégi.

26 múzeum szervezésében, 86 program valósult meg ebben a témában, 26780 látogató vett részt

Múzeumok délidőben (Múzeumi a’la carte)

Különleges, rendkívüli, nem mindennapi emberek, állatok, növények, tárgyak, történetek, események, tevékenységek a múzeumban. Szokatlan időben szervezett tartalmas múzeumi program, könnyed stílusban – ebéd helyett, előtt és után.

Program: ismeretterjesztő, hétfőtől csütörtökig délidőben érdeklődőknek.

59 múzeum szervezésében, 95 program valósult meg ebben a témában, 4953 látogató vett részt

„A Nagy Rajzolás”

Idén először kapcsolódtunk a „Big Draw”, azaz a „Nagy Rajzolás” rendezvénysorozathoz, amelyet októberben már tízedik alkalommal rendeztek meg világszerte, több mint ezer helyszínen – könyvtárakban, galériákban, kastélyokban, múzeumokban, iskolákban, közösségi házakban, bevásárlóközpontokban. Idén október 10-én, szombaton volt a „Big Draw” Nap.

Kortól, kézügyességtől és alkotóstílustól függetlenül várták a résztvevőket.

Múzeumi szakterület: valamennyi, különösen a művészeti gyűjtemények.

Program: szórakoztató, szabadidős, hétfégi.

63 múzeum szervezésében, 81 program valósult meg ebben a témában, 10512 látogató vett részt

A látogatók és a résztvevő intézmények számának alakulása 2006-2009

Múzeumok száma				Programok száma				Látogatók száma			
2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
49	75	110	160	300	410	625	997	25556	121630	92598	131010

Az országos rendezvénysorozat időszakában 1 187 316 példányban jelent meg kiadvány, 4923 megjelenés volt a médiában.

Aki ellátogatott a múzeumokba a fesztivál ideje alatt, rengeteg szokatlan élményt szerezhetett:

Vendégségbe mehetett Mátyás és Beatrix királyné udvarába, beiratkozhatott az apródiskolába, tervezhetett királyi, nemesi, városi, céhes címereket, Aquincumban, Vénusz és Hygieia birodalmában megismerkedhetett az ókori wellness világával, történeti séták során betekintést nyerhetett a barokk díszítőművészetébe, felkereshette Szatmár legszebb fatornyait, vagy akár bejárhatta kerékpárral a Budavári Palotát, megismerhette a budapesti földalatti történetét, kalandozhatott a Hegyháton és a Völgységben, délidőben a Sachernál tarthatott egy kávészünetet, majd felfrissülve randevúzhatott Bajor Gizivel, vagy a kibernetikus szerzetessel, betekinthezt pincékbe, padlásokra, raktárakba, bepillantott raktárakba és műhelytitkokba, belenézhetett a preparálás munkafolyamatába, megismerhette az őskori alkalmazott grafika és az ókori graffiti művészetét, Jedlik, Picasso, Munkácsy „bőrébe bújhatott”, felfedezhette a Sztálin-dísztribün titkait, 1014 négyzetméter rajzolhatott a Mátrában, Márton napi vígasságban, libakóstolóval, gasztronómiai különlegességekkel búcsúztathatta az őszt.